

DJEČJI VRTIĆ ČETIRI RIJEKE

TURAN 20

47 000 KARLOVAC

E- mail: djecji.vrtic.cetiri.rijeke@ka.t-com.hr

[Internet: www.vrtic-cetiririjeke.hr](http://www.vrtic-cetiririjeke.hr)

PROGRAM PREDŠKOLE

DJECE U GODINI PRIJE POLASKA U OSNOVNU ŠKOLU KOJA NISU
OBUHVAĆENA REDOVITIM PROGRAMOM PREDŠKOLSKOG ODGOJA

Autor programa Lidija Čale, ravnateljica

Karlovac, travanj 2012.

SADRŽAJ:

I UVOD

II USTROJSTVO PROGRAMA

III MATERIJALNI UVJETI

IV ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

V NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

VI NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

VII SURADNJA S RODITELJIMA

VIII SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

IX VREDNOVANJE PROGRAMA

X FINANCIRANJE PROGRAMA

XI ZAKLJUČAK

XII POPIS LITERATURE

I UVOD

Dječji vrtić Četiri rijeke je nova Ustanova predškolskog odgoja čiji je osnivač Grad Karlovac. Vrtić se nalazi u novosagrađenom objektu u naselju Turanj. Turanj je prije Domovinskog rata imao vrtić koji je bio sastavni dio Centra za predškolski odgoj djece Karlovac. U ratu je do temelja uništen, a nakon dvadeset godina naselje ponovo dobiva vrtić. Opravdanost izgradnje vrtića na ovoj lokaciji temelji se na činjenici da se ovo gradsko naselje sve više širi, a broj novorođene djece u stalnom je porastu, tako da Osnovna škola Turanj jedina u Karlovačkoj županiji ima u posljednjih nekoliko godina stalni rast broja prvašića.

Novi vrtić je sa radom započeo 01.02.2012. godine. U njega je upisano 80 djece koja su smještena u četiri odgojne skupine (jedna jaslička i tri vrtićke skupine). Djeca koja su upisana u vrtić obuhvaćena su samo redovnim desetsatnim programom. Zbog iskazanog interesa stanovnika našeg naselja i zbog prava roditelja da sami izaberu program u koji žele uključiti svoje dijete potrebno je organizirati i provoditi posebne programe (opća igraonica, program ranog usvajanja stranog jezika, vjerski program te program predškole). Program predškole se uspješno provodi pri Osnovnoj školi Turanj, no kako Turanj sada ima i vrtić, odnosno primjereniji prostor za njegovo održavanje, pokreće se postupak za verifikaciju programa predškole koji bi se održavao u sklopu nove Ustanove.

Cilj nam je obuhvatiti što veći broj djece organiziranim predškolskim odgojem i na taj način zadovoljiti djetetove razvojne potrebe i poticanje svih aspekata djetetova razvoja.

Program rada se temelji na Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece RH, sukladno Zakonu o predškolskom odgoju i naobrazbi i Državnim pedagoškim standardima predškolskog odgoja i naobrazbe.

II USTROJSTVO PROGRAMA

Program predškole namjenjen je djeci u godini dana prije polaska u osnovnu školu, koja nisu obuhvaćena redovitim programom predškolskog odgoja u dječjem vrtiću.

Početak rada predškole pri Dječjem vrtiću Četiri rijeke planira se za pedagošku godinu 2012/2013. Njime bi bilo obuhvaćeno od 15 do 20 djece. Program bi se provodio u 34

tjedana, od mjeseca listopada do kraja svibnja, tri puta tjedno po 2,5 sati, ukupno 7,5 sati tjedno što godišnje iznosi 250 sati. Tjedni i dnevni raspored utvrditi će se u suradnji s roditeljima.

Oprema i organizacija prostora primjerena je dječjim potrebama te jamči provedbu programom određenih zadataka.

Voditelj-ica programa još nije odabran, a biti će odabran-a po članku 24. i 26. Zakona o predškolskom odgoju i naobrazbi te članku 28. Državnog pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe.

III MATERIJALNI UVJETI

Realizacija programa predškole odvijala bi se u boravku starije odgojne skupine veličine 62 m². Boravku pripada garderobni prostor veličine 14,5 m² te sanitarni prostor veličine 10 m². Iz boravka moguć je izlazak na polunatkrivenu terasu površine 13,40 m². Za pojedine aktivnosti može se koristiti višenamjenska dvorana, površine 97 m². Prostorije su dobro osvijetljene, opremljene su sustavom za grijanje i hlađenje, te općom i didaktičkom opremom koja zadovoljava sve sigurnosne standarde izrade i kvalitete upotrebljenih boja i materijala. Vrtić raspolaže sa TV i DVD prijemnikom, projektorom i računalom.

Vanjsko igralište opremljeno je natkrivenim pješćanicom, ljuljačkama, penjalicama, klackalicama, vrtuljcima i toboganima. Ispod svih sprava postavljene su antistresne podloge radi najvišeg stupnja sigurnosti djece. Boravak je opremljen različitim materijalima i didaktičkim sredstvima za poticanje:

- spoznajnog razvoja (magneti, povećalo, pjesak, voda, sat, domino, pazle, različite umetaljke, različiti geometrijski oblici, materijali različitih tekstura)

- govora, komunikacija, izražavanja i stvaralaštva (slikovnice, dječji časopisi, slovarice, radni listovi, bojanke, glazbeni instrumenti, šuškalice, različiti materijal za modeliranje i likovno izražavanje)
- socio-emocionalnog razvoja i razvoja ličnosti (kutija raspoloženja, ogledalo, društvene igre)

- tjelesnog i psihomotornog razvoja (penjalice, elementi za provlačenje, taktilne podloge, lopte).

Svi spomenuti poticaji se nalaze na djeci lako dohvatljivom i pristupačnom mjestu kako bi se poticala i omogućila samostalnost u igri i biranju ponuđenih sredstava.

Boravljenje u ovako kvalitetnom prostoru uz korištenje navedene raspoložive opreme svakako su dobro poticajno okruženje te će polaznicima programa predškole omogućiti stjecanje znanja i vještina potrebnih za predstojeće školsko obrazovanje.

IV ODGOJNO-OBRAZOVNI RAD

Primarni cilj odgojno-obrazovnog rada je poticanje cjelokupnog razvoja djeteta te očuvanje tjelesnog i intelektualnog zdravlja kroz spontano, situacijsko učenje kroz igru, učenje kroz doživljaje i bogate poticaje. U tu svrhu djeci će biti ponuđen veliki izbor aktivnosti i materijala kroz centre za igru, a prostor će biti strukturiran tako da se u njemu ugodno osjećaju djeca i odgojitelj.

Stalno praćenje razvoja djeteta i njegovih potreba jedno je od ključnih nastojanja predškole kako bi pravovaljano uočili i prepoznali posebne potrebe svakog djeteta te pravovremeno osigurali odgovarajuće poticaje.

BITNE ZADACÉ ODGOJNO - OBRAZOVNOG RADA SU:

- Stvarati veselo i poticajno okruženje
- Unapređivati kvalitetu zadovoljavanja djetetovih potreba te poticaj na razvijanje životno-praktičnih aktivnosti
- Poticati cjelovit djetetov razvoj kroz igru
- Poticati pozitivnu sliku djeteta o sebi
- Poticati istraživačko-spoznajne aktivnosti
- Poticati kvalitetnu komunikaciju kroz slušanje, promatranje i interpretaciju umjetničkih tvorevina za djecu
- Razvijati dječje stvaralaštvo
- Razvijati toleranciju i nenasilno rješavanje problema
- Zadovoljiti dječju potrebu za kretanjem

- Sustavno poticati interes djeteta za školu
- Razvijati radne navike djeteta u izvršavanju obveza

Razvojne zadaće temelj su orijentacijskog plana za rad s djecom.

Razvojne zadaće planiraju se na temelju poznavanja:

- osobina i psiholoških uvjeta razvoja djeteta predškolske dobi
- obilježja skupine
- aktualnih potreba djece u skupini
- programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece
- vlastitih znanja, vještina i sklonosti odgojitelja

Razvojne zadaće ostvaruju se pomoću planiranih i osmišljenih:

- organizacijskih i materijalnih uvjeta
- suradnje s roditeljima i drugim suradnicima
- aktivnosti, sklopova aktivnosti i sadržaja

Zadatak odgojitelja je da pripremi pozitivno ozračje u sobi dnevnog boravka i vlastitu radost prenese na dijete i na taj način učenje učini uzbudljivim i važnim. Usmjerava dječju aktivnost i tako potiče daljnje razmišljanje i učenje. Odgojitelj je pomagač u igri, učenju i razvoju djeteta.

Razvoj djeteta će se planirati i pratiti kroz radove djece i foto zapise kako bi i roditelji imali uvid u odgojno-obrazovni rad i napredak njihovog djeteta.

Razvojne zadaće za djecu predškole:

1. Tjelesni i psihomotorni razvoj:
 - Poticanjem osnovnih pokreta razvijati cjelokupnu muskulaturu djeteta
 - Razvijati samostalnost u aktivnostima koje djetetu omogućuju očuvanje kvalitete života i zdravlja
 - Razvijati samostalnost u komunikaciji s poznatim i nepoznatim osobama
2. Socio-emocionalni razvoj ličnosti:

- Njegovati i razvijati pozitivnu sliku o sebi
- Razumijevati vlastite osjećaje i poštivati osjećaje drugih
- Razumijevati osjećaje, obveze i prava članova grupe
- Razvijati svijest o vlastitim ulogama i obvezama
- Razvijati sposobnost realnog procjenjivanja vlastitih mogućnosti i podnošenja neuspjeha
- Razumijevati, uvažavati i usvajati poželjna ponašanja
- U međusobnim sukobima poticati primjenu određenih pravila ponašanja (strpljivost, čekanje na red, sputavanje ljubomore)
- Poticati spremnost pomaganja mladima, vršnjacima, starijima
- Razvijati svijest o potrebi očuvanja prirode

3. Spoznajni razvoj:

- Razvijati sposobnost opažajno praktičnog spoznavanja vanjskog svijeta(veličine, udaljenost, oblici, teksture, boje, mirisi, zvukovi)
- Razvijati sposobnost vremenske i prostorne orijentacije
- Poticati sposobnost uočavanja veza i odnosa između predmeta i pojava
- Razvijati sposobnost klasifikacije na osnovu bitnog ili nekog drugog svojstva
- Razvijati sposobnost razumijevanja društvenih zbivanja i odnosa među ljudima
- Poticati potrebe djeteta za najrazličitijim oblicima istraživanja
- Omogućiti djeci raznovrsne aktivnosti u cilju cjelokupnog razvoja i zdravog oblikovanja ličnosti
- Razvijati sposobnost rješavanja problema
- Razvijati spoznaju o opasnostima na putu od kuće do vrtića i u šetnji

4. Govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo:

- Podržavati potpunu samostalnost govornih i drugih oblika komuniciranja
- Poticati različite oblike komuniciranja, stvaranja i izražavanja
- Poticati uporabu govora, neverbalnih oblika komunikacije te monološkog govora (opisivanje, pričanje, prepričavanje)

- Koristiti nove riječi te prošlo i buduće vrijeme
- Razvijati razumijevanje doživljaja književnih, scenskih, likovnih i glazbenih djela
- Poticati trodimenzionalno likovno izražavanje raznim likovnim tehnikama
- Poticati stvaralačko glazbeno izražavanje te njegovati i razvijati glas
- Razvijati sposobnost dramatizacije i pantomime
- Razvijati pozitivan dječji odnos prema knjizi usvajanjem novih priča i pjesmica

Prilikom planiranja odgojno-obrazovnog rada trebaju biti zastupljene ove aktivnosti:

1. Životno-praktične i radne aktivnosti
2. Raznovrsne igre
3. Druženja i društveno zabavne aktivnosti
4. Umjetničke aktivnosti
5. Aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja
6. Istraživačko-spoznajne aktivnosti
7. Specifične aktivnosti s kretanjem

Odgojitelj je dužan voditi stručnu pedagošku dokumentaciju propisanu Pravilnikom Ministarstva znanosti obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Potrebno je izraditi Orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada za određeno razdoblje (tromjesečni za period od 10.-12. mjeseca kao i od 1.-3. mjeseca te dvomjesečni od 4.-5. mjeseca). Također je potrebno voditi prozivnik i imenik djece za cijelu skupinu.

Veoma je važno da voditelj predškole uspostavi dobru suradnju s odgojiteljima redovnog programa vrtića i matičnom osnovnom školom.

V NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

U vrtiću se vodi posebna briga o očuvanju zdravlja djece, vođenju zdravstvene dokumentacije te higijenskim uvjetima.

Higijenski uvjeti:

U vrtiću se provode protuepidemiološke mjere i mjere zaštite u svrhu očuvanja zdravlja i osobne higijene.

O čistoći i higijeni prostora brinu se dvije spremačice i domar.

Dio odgojno-obrazovnog rada je i razvoj kulturno-higijenskih navika kod djece(pranje ruku, higijena odijevanja, održavanje urednim unutarnjeg i vanjskog prostora i opreme) kao i razvoj ekološke svijesti.

Na početku i na kraju rada predškole potrebno je provesti antropološka mjerenja i utvrditi da li postoje odstupanja u rastu djece.

Zdravstvena dokumentacija:

- Individualni zdravstveni karton
- Evidencija procijepljenosti
- Tabele antropoloških mjerenja
- Evidencija povreda
- Evidencija sanitarnog nadzora

VI NAOBRAZBA I USAVRŠAVANJE ODGOJNIH DJELATNIKA

Stručno usavršavanje odgojitelja planira se na razini Ustanove i van nje.

U Ustanovi provoditi će se individualno usavršavanje praćenjem stručne literature. Na Odgojiteljskim vijećima prenositi će se različita iskustva te kroz zajedničke aktivnosti

unaprijediti rad u našoj Ustanovi. Potrebno je ostvariti suradnju sa voditeljima predškole Dječjeg vrtića Karlovac, kao i sa Gradskom knjižnicom u cilju korištenja stručne literature.

Stručno usavršavanje izvan Ustanove provoditi će se kroz različite seminare, stručne skupove i dodatne edukacije u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje i drugih ustanova koje će doprinosti razvijanju i usavršavanju vještina odgojitelja za neposredan rad.

VII SURADNJA S RODITELJIMA

Uključivanje roditelja u vrtićke aktivnosti koristi djetetu, roditeljima i programu. Roditelj je dobro došao u sobi dnevnog boravka u bilo koje vrijeme da pokaže svoje interese i vještine ili da jednostavno pomogne odgojitelju u obavljanju neke aktivnosti (izrada kostima, pomoć kod izleta...).

Suradnja s roditeljima potrebna je u prikupljanju različitih materijala za likovne aktivnosti, izradu didaktike ili nekih ekoloških akcija.

Za dobru suradnju potrebna je dobra komunikacija između roditelja i odgojitelja.

-Komunikacija kod dovođenja i odvođenja djeteta u-iz vrtića – neformalna komunikacija o dnevnim aktivnostima

-Komunikacija putem poruka zbog nedostatka vremena

-Komunikacija putem oglasne ploče na kojoj će biti obavijesti o sastancima, letci o razvoju djece, prehrani, aktivnostima koje se provode u vrtiću, dječji crteži.

Potrebno je provoditi i formalne oblike komunikacije u vidu roditeljskih sastanaka (informativni sastanci ili sastanci na određenu temu o kojoj bi roditelji željeli saznati više informacija), i informacija za roditelje vezanih za njihovo dijete.

VIII SURADNJA S VANJSKIM USTANOVAMA

Unapređenje kvalitete odgojno-obrazovnog rada zahtjeva suradnju s vanjskim stručnjacima i iz tog razloga će se prisustvovati organiziranom stručnom usavršavanju i pružanju stručne pomoći Agencije za odgoj i obrazovanje.

Zbog dobi djece nužna je suradnja s Poliklinikom za rehabilitaciju slušanja i govora SUVAG Karlovac, kao i sa pedagogom i psihologom u cilju pravovremene intervencije i zajedničkog djelovanja u rješavanju problema.

Bitno je ostvariti dobru suradnju s osnovnom školom Turanj, Gradskom knjižnicom, Dječjim vrtićem Karlovac, gimnastičkim klubom Sokol, gradskim kazalištem Zorindom s ciljem razmjene iskustava, korištenjem stručne literature kao i organiziranjem zajedničkih aktivnosti koje će obogatiti rad odgojitelja.

Zbog praćenja razvoja i zdravlja djece te unapređenja kvalitete života u vrtiću surađivati će se sa pedijatrom i Zavodom za javno zdravstvo.

Obilježavajući događanja u lokalnoj sredini važna je suradnja s gradskom četvrti Turanj i Župnim uredom.

Osigurati sigurnost djece u vrtiću bitna je zadaća ravnateljice, odgojitelja i drugih zaposlenih u Ustanovi pa će se iz tog razloga surađivati sa Policijskom upravom Karlovac, Javnom vatrogasnom postrojbom te Centrom za socijalnu skrb.

IX VREDNOVANJE PROGRAMA

Vrednovanje odgojno-obrazovnog rada provoditi će se snimanjem pojedinih aktivnosti. Pomoću tih snimki odgojitelj će se moći osvrnuti na provedenu aktivnost i tako vrednovati vlastiti rad i odrediti smjernice za bolje i učinkovitije napredovanje. Stručni tim i ravnateljica će također sudjelovati u vrednovanju praćenjem aktivnosti i kroz Godišnje izvješće programa rada Ustanove.

Vanjsko vrednovanje rada vršiti će i Agencija za odgoj i obrazovanje, nadležno ministarstvo te prosvjetna inspekcija i osnivač Ustanove.

U vrednovanju sudjelovati će i roditelji putem upitnika i anketa te svakodnevnom komunikacijom s odgojiteljem.

Cilj vrednovanja je snimiti postojeće stanje i odrediti smjernice daljnjeg razvoja programa.

Program treba kontinuirano dopunjavati i usavršavati kako se mijenja dijete, roditelj i okruženje.

X FINANCIRANJE PROGRAMA

Program predškole će se financirati jednim dijelom uplatom roditelja korisnika programa, a jednim dijelom dotacijom nadležnog ministarstva. Ta sredstva pokriti će troškove plaće voditelja programa.

Donacijama pojedinih tvrtki nabaviti će se potreban likovni materijal i sredstva za izradu potrebne didaktike.

XI ZAKLJUČAK

Predškola je priprema djece za polazak u prvi razred, odnosno prostor između obiteljskog doma, vrtića i osnovne škole. Kroz predloženi program nastojat će se zadovoljiti primarne dječje potrebe, dati im osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti.

Program predškole omogućit će svojim polaznicima različite razvojne poticaje, prepoznavanje i prevenciju razvojnih poremećaja te osposobljavanje za obaveze koje ih očekuju u školi.

Kroz program predškole utvrđuje se zrelost djece za polazak u školu temeljem praćenja:

- **fizičke zrelosti** – stupanj tjelesne razvijenosti s obzirom na dob
- **intelektualne zrelosti** – koncentracija, govorna razvijenost, razvijenost opažanja, razvijenost mišljenja i pamćenja
- **emociionalne zrelosti** – reakcije primjerene određenoj situaciji, racionalno objašnjavanje svog i tuđeg ponašanja
- **socijalne zrelosti** – prilagođavanje na društvene obaveze, stvaranje kruga prijatelja koji ga prihvaćaju kao ravnopravnog partnera.

Provođenjem ovog programa važno je naučiti dijete da poštuje i tolerira različitost među djecom, i da u tim različitostima otkriva nove kvalitete. Potrebno im je omogućiti da se prilagode novoj situaciji, da se s vremenom spontano uključuju u grupu, prihvaćaju pravila ponašanja i razvijaju osjećaj pripadnosti.

XII POPIS LITERATURE

1. Slunjski, E., Dječji vrtić-zajednica koja uči: mjesto dijaloga, suradnje i zajedničkog učenja, Spektar medija, Zagreb, 2008.
2. Slunjski, E., Kurikulum ranog odgoja, Školska knjiga, 2011.
3. Starc, B., Osobine i psihološki uvjeti razvoja djece predškolske dobi
4. Starc, B., Čudina Obradović, M., Pleša, A., Profaca, B., Letica, M., Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta u predškolsko doba, GoldenMarketing-Tehnička knjiga, Zagreb, 2004.
5. Kirsten, A., Hansen, Roxane, K., Kaufmann, Burke Walsh, K., Kurikulum za vrtiće: razvojno-primjereni program za djecu od 3 do 6 godina,
6. Anka Došen-Dobud, Predškola – vodić za voditelje i roditelje, biblioteka Pedagogija 2008.
7. Zakon o predškolskom odgoju i naobrazbi (Narodne novine, 10/97)
8. Zakon o radu (Narodne novine, 149/09)
9. Zakon o ustanovama (Narodne novine, 76/93)
10. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (Narodne novine, 63/08 i 90/10)
11. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece
12. Pravilnik o posebnim uvjetima i mjerilima ostvarivanja programa predškolskog odgoja(Narodne novine, 133/97)
13. Pravilnik o vrsti stručne spreme stručnih djelatnika (Narodne novine, 133/97)
14. Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću(Narodne novine, 83/01)
15. Konvencija o pravima djeteta (UN, 1989)

Lidija Čale
